

Μια συζήτηση με τον ποιητή

Χάρη Βλαβιανό

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΥΣΣΑ

Το ποιητικό βιβλίο του Χάρη Βλαβιανού «Διακοπές στην πραγματικότητα» («Πατάκης», 2009) έβγαλε δεύτερη έκδοση σε τρεις βδομάδες. Η ATHENS VOICE συνάντησε το σημαντικό ποιητή για μια ενδιαφέρουσα συζήτηση...

Στο βιβλίο είδα τρία μέρη. Ναι. Το πρώτο είναι, κατά κάποιον τρόπο, το κύριο. Το δεύτερο αποτελείται από στιγμιότυπα, αναφερόμενα σε πρόσωπα με τα οποία έχω κατά κάποιον τρόπο εμπλακεί. Τολστούι, Κλέε, Σινιორέλι, Παστερνάκ, Πάουντ κ.λπ. Το τρίτο, το συνεκτικό ποίημα «Η επιφάνεια των πραγμάτων», γράφτηκε στη Βραζιλία. Ο τίτλος έχει να κάνει με την έντονη παρουσία που έχει το φαινέσθαι στη ζωή εκείνης της χώρας.

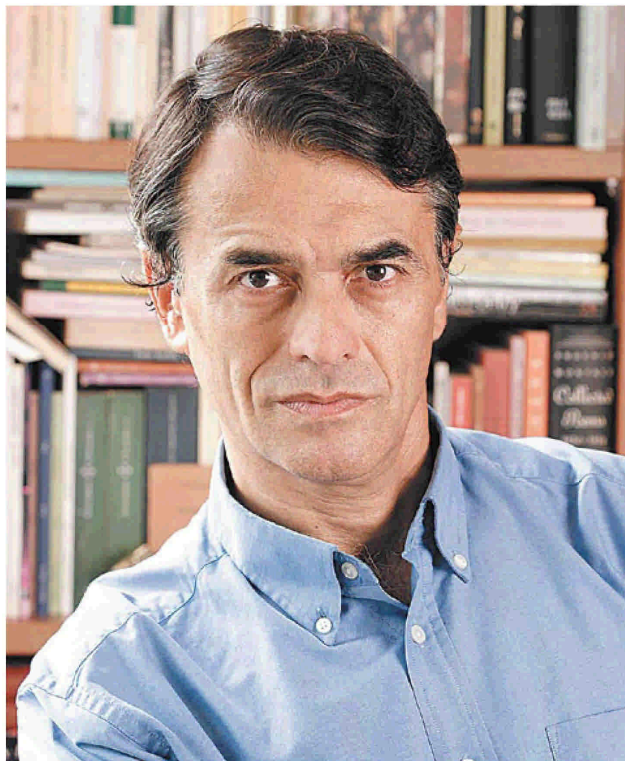
Τα ποιήματα της πρώτης ενότητας; Παλιότερα, στον «Άγγελο της ιστορίας», είχα προσπαθήσει να διερευνήσω πώς διαπλέκεται ο άνθρωπος στην Ιστορία και την ιστορία (με μικρό). Αργότερα, στο «Μετά το τέλος της ομορφιάς», ασχολήθηκα με την αντίληψη που υποστηρίζει ότι ζούμε το τέλος όλων των πραγμάτων: της τέχνης, της γλώσσας, της ποίησης. Τίποτα δεν τελειώνει. Ας πούμε, ζούμε πολύ έντονα μέσα στην τεχνολογία. Η ποίηση ενσωματώνει πλέον πολλά στοιχεία τεχνολογίας. Τώρα οι άνθρωποι βλέπουν εικόνες.

Ο τίτλος; Δεν εννοώ διακοπές από την πραγματικότητα που ζούμε. Άλλο η πραγματικότητα κι άλλο οι τηλεοπτικές εκπομπές που παριστάνουν τις πραγματικές. Εμένα δεν μ' ενδιαφέρει η εικόνα του «καταραμένου ποιητή», που είναι έξω από την πραγματικότητα, είναι πολύ passé στην εποχή μας. Αλλά πρέπει να ξανασυζητήσουμε ποια είναι η πραγματικότητα. Ζούμε μέσα σε πάρα πολλά μικρά «ριάλιτι», αλλά ποιο είναι η πραγματικότητα;

Για τα πράγματα σ' έχουν εγκαλέσει; Για πεζολογία. Μια μαθήτριά μου μου είπε ότι τα ποιήματά μου τα διάβασε σαν δοκίμια. Ρωτώ: «Σου άρεσαν;», απαντάει «ναι».

80 ΑΒ. 28 ΜΑΪΟΥ - 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2009

«Τότε γιατί θέλεις να τα ταξινομήσεις;» Επίσης για ψυχρότητα. Όμως το έργο είναι ψεύτικο (ερζάκι) και αληθινό. Δεν είναι ψυχρό και θερμό.

Απαιτείς έντονη συμμετοχή του αναγνώστη. Η δυσκολία ενός πράγματος είναι μέρος της αρετής του. Δεν υπάρχει δύσκολο ποίημα από μόνο του, έχει να κάνει με τον τρόπο που έχουμε μάθει να διαβάζουμε. Η καλή λογοτεχνία δεν είναι ποτέ εύκολη, σε βάζει να σκεφτείς.

Πολλοί, όμως, γράφουν κακή ποίηση. Αυτό συμβαίνει γιατί δεν έχουν ποιητική παιδεία. Επίσης, απουσιάζει το σταθερό στοχαστικό υπόβαθρο που πρέπει να είναι πίσω από το ποίημα. Η κακή ποίηση φαίνεται από την κατάχρηση των κοσμητικών επιθέτων. Ως λαός έχουμε μια ροπή στο μελόδραμα. Το μελό όμως είναι η αποτυχία του αισθήματος.

Πώς έγινες ποιητής; Άλλαξα συνεχώς τόπους. Ιταλία - Βραζιλία - ξανά Ιταλία - Ελλάδα - Αγγλία - ξανά Ελλάδα. Με πι-

γανε κι εσωτερικό στ' Ανάβρυντα, οπότε κλείστηκα στον εαυτό μου. Σχεδόν σαν ορφανός. Ύστερα, η επαφή με διαφορετικές γλώσσες και πολιτισμούς... Είχα να διαχειριστώ το πρόβλημα των πολλαπλών ταυτοτήτων. Όλα αυτά διαμόρφωσαν μια ποιητική φύση.

Αλλάζουν οι προτιμήσεις σου; Ναι, γιατί μεγαλώνω. Γουίτμαν, Πάουντ, Στίβενς, Άομπερτ: η πορεία των μεταφράσεών μου δείχνει την πορεία των εκλεκτικών μου συγγενειών.

Οι ποιητικοί πρόγονοί σου; Ο Καβάφης και ο Σεφέρης: χρησιμοποιούν μια θερμότητα, γειωμένη γλώσσα.

Η παράδοση; Γενικά, οι ρήξεις προϋποθέτουν συνδέσεις με το παρελθόν, δεν πρέπει να καίμε τις γέφυρες με την παράδοση. Κρατάω όμως εκείνα τα κομμάτια της παράδοσης που τροφοδοτούν εμένα.

Με τι μέσο γράφεις; Στιλό, μολύβι. Μετά όμως δεν μπορώ να διαβάσω το χαρτί, χει-

ροτερεύουν λίγο λίγο τα γράμματα, αλλά γέγ, κυκλάκια, βελάκια: αν δεν τα «πετάξω» επιτόπου στον υπολογιστή, κύμα, όλες τις διορθώσεις, το ποίημα θα χαθεί.

Πώς θα σχολιάζες γενικά το υπόβαθρο της ποίησής σου;

Δε μ' ενδιαφέρει το αίσθημα, αλλά ο στοχασμός στο αίσθημα. Όχι η πρωτογενής εμπειρία, αλλά η εμπειρία της εμπειρίας. Όταν γράφεις, η γλώσσα πετάει έξω ένα μεγάλο κομμάτι της εμπειρίας. Εμένα μ' ενδιαφέρει και γιατί πετάει ό,τι πετάει, και πώς έχει φιλτραριστεί μέσα μου αυτό που μένει. Έχουμε ένα πολύ ασταθές υλικό που λέγεται γλώσσα και προσπαθούμε μ' αυτό να δουλέψουμε. ■

→ d.fyssas@gmail.com

Δε μ' ενδιαφέρει το αίσθημα, αλλά ο στοχασμός στο αίσθημα

